

TARTU LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tartu

22.10.2024 nr LVK-M-0092

Tartu linna arengukava 2025-2035 ja eelarvestrateegia 2025-2028 kinnitamine

Tartu linna arengukava 2025-2035 ja eelarvestrateegia 2025-2028 kiideti heaks Tartu Linnavolikogu [6. juuni 2024. a otsusega nr 206](#) ja suunati avalikule väljapanekule ajavahemikuks 10. juuni kuni 19. august 2024. Avalikul väljapanekul laekunud ettepanekute osas võeti seisukohad Tartu Linnavalitsuse 11. septembri 2024. a [korraldusega nr 696](#). Muudatused arengukava teksti on vastavalt arvestatud ettepanekutele sisse viidud.

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 7, § 37² lg 7 ja Tartu Linnavolikogu 18. mai 2023. a määruse nr 52 "Tartu linna arengudokumentide koostamise kord" § 6 lg 4 alusel.

§ 1. Tartu linna arengukava 2025-2035 ja eelarvestrateegia 2025-2028

Kinnitatakse [Tartu linna arengukava 2025-2035](#) ja eelarvestrateegia 2025-2028 vastavalt lisale.

§ 2. Rakendussätted

Tartu Linnavolikogu 12. oktoobri 2023. a [määrus nr 64](#) "Tartu linna arengukava 2018-2027 ja eelarvestrateegia 2024-2027 uue redaktsiooni kinnitamine" tunnistatakse kehtetuks.

Esimees

Esitab: **linnaalitsus, 22.10.2024 istungi protokoll nr 86**Ettekandja: **Elo Kiivet ja Meelis Leidt**

Õiend

Tartu Linnavolikogu Määruse "Tartu linna arengukava 2025-2035 ja eelarvestrateegia 2025-2028 kinnitamine" juurde

Arengukava

Tartu linna arengukava on koostatud aastateks 2025-2035, see annab tervikliku ülevaate linna arengusuundadest. Selged sihid seatakse lähituleviku kujundamiseks, kuid vaadatakse ka kaugemale – milline võiks Tartu olla kahekümne aasta pärast.

Arengukava on kooskõlas Tartu linna üldplaneeringuga, mis määratleb pikemaajaliste eesmärkide saavutamise võimalused ja arengusuunad linnaruumis. Tartu linnas kehtivad valdkondlikud arengukavad integreeritakse uude arengukavasse või lisatakse vastavad viited.

Tegemist on igapäevases juhtimistöös kasutatava töövahendiga. Arengukava koostamisel on arvestatud sellega, et linna arenguks vajalike tegevuste ja investeeringuvajaduste kajastamine linna arengukavas on nõutav nii riiklikul kui Euroopa Liidu tasandil kaasrahastuse taotlemisel.

Arengukava lähtub ülemaailmse kestliku arengu eesmärkide (*The Sustainable Development Goals*) raamistikust, mis on abivahend kõikide valdkondade vahel tasakaalu tagamiseks ja abiks linna arengu võrdlemisel muu maailmaga (majandus-, sotsiaal- kui ka keskkonnavaldkonnas). Eestis viiakse ellu ülemaailmseid kestliku arengu eesmärke pikaajalise strateegia "Eesti 2035" alusel koostatud valdkonna arengukavades ja programmides. Eesmärkide mõõdikud kohaldatakse vastavalt Tartu eripärale.

Arengukava koostamise protsess

Arengukava koostamise eelnes arengustrateegiale "Tartu 2030" mõjuanalüüsi koostamine, et selgitada, kuidas on kulgenud 2015. a aprillis Tartu linna volikogu vastu võetud dokumendi "Tartu 2030" senine realiseerimine. Tuginedes muu hulgas mõjuanalüüsi ettepanekutele, on loodud uus arengumudel eesmärgiga tagada terviklik vaade linna strateegiadokumentidele ja pikas perspektiivis lihtsustada nende koostamise, jälgimise ja eelarvestamise protsesse. Arengumudel annab ülevaate arengueesmärkide vahelistest seostest, kasutades selleks süstemaatilist ristviitamist, ning võimaluse üheselt mõistetavate mõõdikute abil arengueesmärkide täitmist lihtsasti jälgida. Käesolev volikogule esitatud arengukava eelnõu on kaasaegsem nii vormilt kui sisult, et linna arengueesmärgid ja tegevused oleksid nii kodanikule, linnaga seotud asutusele, linnas tegutsevatele ettevõttele, linnavolikogu liikmele kui ka linnavalitsuse teenistujale ühtse interaktiivse töölaua abil lihtsasti ja mugavalt kasutatavad, loetavad ja teemade järgi selekteeritavad.

Mõjuanalüüsi tulemusena loodud arengumudeli põhjal loodi arengukava sisu. 5. mail 2023 toimus visioonikonverents, mis tõi kokku inimesi erinevatelt elualadelt ja kutsus kaasa mõtlema, kuhu Tartu linna arengut lähikümnenditel suunata. Pärast seda viidi läbi strateegiapäevad ning sõnastati visioon aastaks 2045, seati strateegilised sihid ja pikemaajalised eesmärgid. Pikaajalised strateegilised sihid arutati läbi nii valdkondade ekspertide, linlaste, koostööpartnerite, linnavolinike kui ka linnajuhtidega.

Seejärel jätkus 2023. aasta teisel poolel töö arengukava lühemaajaliste eesmärkide, tegevuste ja mõõdikutega. Toimusid arutelud nii linnavalitsuse töötajate, ekspertide, huvirühmade esindajate ja linlastega. Lisaks said linlased avaldada arvamust Tartu linna veebilehe kaudu. Eraldi kaasamiseminar viidi läbi Tartu linna noortevolikogu liikmete ja eakatega, et nende hääl linna arengu kavandamisel paremini kuulda oleks.

Tartu linna arengukava 2025-2035 ja eelarvestrateegia 2025-2028 kiideti heaks Tartu Linnavolikogu 6. juuni 2024. a. otsusega nr 206 ja suunati avalikule väljapanekule ajavahemikul 10. juuni kuni 19. august 2024. Avaliku väljapaneku raames oli linna kodulehel (arengukava.tartu.ee), raamatukogudes (sealhulgas kõik harukogud) ja Tartu raekoja infokeskuses võimalik arengukava ja eelarvestrateegiaga tutvuda. Avaliku väljapaneku jooksul toimusid ka mitmed arengukava ja eelarvestrateegiat tutvustavad üritused linlastele: 13.06.2024 arengukava tutvustuspäev, 24.07.2024 paneelarutelu Autovabaduse puiesteel ning 13.08.2024 arutelu Rahinge külakuplis fookusega Tartu linna maapiirkonna elanikele.

Avaliku väljapaneku raames laekus kirjalikult 216 ettepanekut 87 isikult. Avalikul väljapanekul laekunud ettepanekute osas võeti seisukohad Tartu Linnavalitsuse 11.09.2024 korraldusega nr 696. Avalik arutelu toimus 16. septembril kell 18.00 Tartu Loomemajanduskeskuses, arutelu otseülekannet oli võimalik jälgida ka sotsiaalmeedias (Facebook).

Tartu linna visiooni ja pikaajaliste eesmärkide kaudu aastani 2045 on sätestatud kolme suure strateegilise suuna - heaolu, kogukond ja kultuur; haridus, innovatsioon ja ettevõtlus; keskkond ja linnaruum - tulevikusiht. Arengukava tasemel täpsustatakse, milline on soovitud tulevikuolukord Tartu linna seitsmes tegevusvaldkonnas: heaolu, kogukond, kultuur, haridus, innovatsioon, ettevõtlus, keskkond ja linnaruum. Igale strateegilisele suunale vastab vähemalt üks eesmärk arengukava tasandil.

Arengukava eesmärkide elluviimine toimub läbi tegevuste. Tegevuste elluviimist ja eesmärkide saavutamist saab seirata mõõdikutega, mis annavad üldise ülevaate sellest, kas ja kui kiiresti liigub Tartu eesmärkide suunas. Arengukava rakenduses kasutatakse selleks valgusfoori meetodit, kus roheline värv kinnitab, et liigutakse soovitud suunas.

Tartu linna arengukava 2025-2035 keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkuse üle otsustamiseks on koostatud eelhindang ning selle alusel otsuse eelnõu keskkonnamõju algamata jätmise kohta, mis on samuti linnavolikogu menetlusse esitatud.

Eelarvestrateegia

Lisaks ülaltoodud sisulistele muudatustele on linnavalitsus korrigeerinud eelarvestrateegia numbreid tulenevalt muutunud väliskeskkonna mõjudest. Nii Rahandusministeerium kui ka Eesti Pank on vähendanud oodatavat palgakasvu ning suurendanud prognoositavat tarbijahinnaindeksit, mis mõjutavad lähiaastatele kavandatavaid tulusid ja kulusid.

29. juuli 2024. a võeti vastu tulumaksuseaduse muutmise seadus, millega suurendatakse perioodil 2025-2027 järk-järgult residendist füüsilise isiku riiklikult pensionilt eraldatavat tulumaksu 2,5%-lt 10,23%-le ja vähendatakse samal ajal järk-järgult muust tulust tulumaksu 11,89%-lt 10,23%-le. Nimetatud muudatusega kaotab Tartu linn aastatel 2025-2027 summaarselt 8 miljonit eurot, alates 2028. aastast ligi 5 miljonit eurot aastas. Käibemaksumäär tõus 2025. aasta teisest poolest suurendab linna kulusid enam kui miljoni euro võrra ning edasistel aastatel rohkem kui 2 miljoni võrra aastas. Nendest välismõjudest tulenevalt on eelarvestrateegiasse viidud sisse muudatusi nii kavandatavate tulude kui ka kulude osas. Eelarvestrateegia on koostatud eesmärgiga kasvatada linna finantsvõimekust ning tagada linna jätkusuutlik majandamine ja arendamine pikaajalist vaadet silmas pidades.

Investeeringustegevuses oli algselt eelarvestrateegiasse kavandatud Sõpruse silla ja seda ümbritsevate teede rekonstrueerimiseks 7 miljonit eurot (perioodil 2024-2026 kogumaksumusega 12 miljonit eurot). Septembris 2024. a selgusid hanke tulemused, kus odavam pakkumine oli 18,3

miljonit eurot ehk 6,3 miljonit kallim kui esialgselt kavandatud. Lisaks selgus, et Tartu linn sai positiivse rahastuotsuse promenaadi rajamiseks Turu silla ja Karlova sadama vahelisele alale, kus linna omafinantseeringuks on 2 miljonit eurot.

Nimetatud kahe objektiga lisandunud kulude katteks on eelarvestrateegias tehtud muudatusi investeerimisobjektide osas. Välja on jäetud Kruusamäe tn (Narva mnt - Nurme tn) ja Vahi tn (Kruusakuru tn - Narva mnt) rekonstrueerimine, Mõisavahe tn 9 korruseliste majade parklate (III-IV etapp) ning liikuvuskeskuste rajamine. Olulises mahus on vähendatud järgmisi objekte: Ravila tn rekonstrueerimine (Ilmatsalu tn - Puidu tn - Hallhundi tee), rattarendisüsteemi arendamine, Raekoja plats 6/Rüütli 2, kergliiklusteede ülekatted. Samuti kasvad investeerimistegevuse tulud 2025. a maa müügi arvelt.

Eelarvestrateegia koostamisel on lähtutud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses toodud nõuetest.